

A

2017

Code : F09

सहायक उपमुख्य (विशेषज्ञ उपसहायक), बृहन्मुंबई महानगरपालिका
 महानगरपालिका वरिष्ठ सेवा, मुंबई
 परीक्षा दिनांक - 10 जून, 2017

प्रश्नपुस्तिका

एकूण प्रश्न : 100

वेळ : 1 (एक) तास

व्यवस्थापन, नगररचना व कायदेविषयक ज्ञान

एकूण गुण : 200

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
 - (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
परीक्षा-क्रमांक	____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____	शेवटचा अंक
	↑	↑
	केंद्राची संकेताक्षरे	
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
 - (4) अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सूचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
 ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
 - (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
 - (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
 - (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक तीन चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

QUESTION BOOKLET N

101853

SEAL SEAL SEAL SEA

A

F09

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यांत येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/ किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरी अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. 74 वी घटना दुरुस्ती कायदा 1992 नुसार मोठ्या शहराची (महानगर) लोकसंख्या किती निश्चित करण्यात आली आहे ?

- (a) 10 लाख किंवा अधिक (b) 20 लाख किंवा अधिक
(c) 50 लाख किंवा अधिक (d) 1 कोटी किंवा अधिक

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
(3) फक्त (c) (4) (a), (b), (c) आणि (d) हे सर्व

How much population is considered for metropolitan cities as per the Constitution (74th Amendment) Act, 1992 ?

- (a) 10 lakhs or more (b) 20 lakhs or more
(c) 50 lakhs or more (d) 1 crore or more

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only
(3) (c) only (4) All (a), (b), (c) and (d)

2. हर्झबर्गच्या प्रेरणा-स्वच्छता सिद्धांतात संस्था धोरण, प्रशासन, देखरेख, कामाची स्थिति आणि पगार काय म्हणून दर्शविले आहे ?

- (1) यश घटक (2) प्रेरणा देणारे घटक
(3) आदर घटक (4) स्वच्छता घटक

In Herzberg's Motivation-Hygiene theory organisation policy, administration, supervisor, working conditions and salary are characterised as

- (1) Achievement factors (2) Motivation factors
(3) Esteem factors (4) Hygiene factors

3. "ग्रामपंचायत संघटित करणे, तिला आवश्यक ते अधिकार बहाल करणे आणि ती स्वयंशासनाचे एक युनिट म्हणून कार्य करणे याबाबत राज्यशासन पुढाकार घेऊ शकेल." ही तरतूद खालीलपैकी यामध्ये नमूद करण्यात आली आहे.

- (1) घटनेचा भाग I (2) घटनेचा भाग IV A
(3) घटनेचा भाग III (4) घटनेचा भाग IV

"The State Government shall take steps to organise Village Panchayats and endow them with such powers as may be necessary to enable them to function as unit of Self Govt." The provision is mentioned in the following

- (1) Part I of the Constitution (2) Part IV-A of the Constitution
(3) Part III of the Constitution (4) Part IV of the Constitution

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

4. जेव्हा एक असुरक्षित कर्मचारी निर्णय घेण्याच्या भीतिमुळे प्रत्येक बाबींसाठी वरिष्ठ अधिकाऱ्यावर अवलंबून राहतो आणि एक वरिष्ठ अधिकारी असे निर्णय घेतो जे त्यांनी अगोदरच कनिष्ठांवर सोपविले आहे, तर हे व्यवस्थापनाच्या खालीलपैकी कोणत्या तत्वाचे उल्लंघन आहे ?

(1) आदेश ऐक्यता	(2) नियंत्रण व्याप्ती
(3) अपवाद	(4) प्रमाणता

Which of the following principles of management is violated by insecure employees who refer everything to their superiors because they are afraid to take decisions and by superiors who continue to make decisions that have supposedly been delegated ?

(1) Unity of command	(2) Span of control
(3) Exception	(4) Scalar

5. बलवंतराय मेहता समितीनुसार जिल्हा अधिकारी हा असा असेल.

- (1) जिल्हा परिषदेच्या बाहेरचा
- (2) जिल्हा परिषदेच्या मतदान विरहित सभासद
- (3) जिल्हा परिषदेमध्ये मतदान करण्याचा हक्क असलेला सभासद
- (4) जिल्हा परिषदेचा चेअरमन (सभाध्यक्ष)

According to the Balvantray Mehata Committee, the District Collector should be

- (1) From out of Zilla Parishad
- (2) A non-voting member of Zilla Parishad
- (3) A member of Zilla Parishad having the right to vote
- (4) The Chairman of Zilla Parishad

6. एका अंतर-कार्य (क्रॉस फंक्शनल) संस्थात्मक संरचनेत, ज्याच्यात एक कर्मचारी लेखा खात्यांतल्या वरिष्ठ अधिकार्याखाली काम करतो तसाच तो एका भौगोलिक खात्यातल्या वरिष्ठ अधिकार्याच्याही खाली काम करतो. अश्या संस्थात्मक संरचनेस काय म्हणतात ?

(1) ओळ संघटना	(2) मॅट्रीक्स संघटना
(3) अनौपचारिक संघटना	(4) नोकरशाही संघटना

A cross-functional organisation structure in which individuals performing one function, such as accounting, report to the senior executive in accounting and to other senior executive in-charge of a geographical region is called

(1) Line organisation	(2) Matrix organisation
(3) Informal organisation	(4) Bureaucratic organisation

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

7. हेन्री मिंट्ज़बर्गनुसार एक व्यवस्थापक तीन प्रकारच्या भूमिका निभावतो, खालीलपैकी कोणती भूमिका ह्या तीन प्रकारात समाविष्ट नाही ?

(1) पर्यवेक्षकीय भूमिका	(2) आंतर-वैयक्तिक भूमिका
(3) निर्णय-केन्द्रीत भूमिका	(4) माहिती-केन्द्रीत भूमिका

Henry Mintzberg states managers play three types of roles. Which of the following is not in the three categories ?

(1) Supervisory roles	(2) Inter-personal roles
(3) Decisional roles	(4) Informational roles

8. खालीलपैकी कोणते नियंत्रणाचे तंत्र नाही ?

(a) अंदाजपत्रक	(b) व्यवस्थापन माहिती पद्धती
(c) स्वोट विश्लेषण	(d) पी.ई.आर.टी. आणि सी.पी.एम्.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a)	(2) (b) आणि (c) दोन्हीही
(3) फक्त (c)	(4) (c) आणि (d) दोन्हीही

Which of the following is not a controlling technique ?

(a) Budgeting	(b) Management Information System
(c) SWOT analysis	(d) PERT and CPM

Answer options :

(1) (a) only	(2) Both (b) and (c)
(3) (c) only	(4) Both (c) and (d)

9. सार्वजनिक संस्थांच्या प्रमुख समस्या कोणत्या ?

(a) सार्वजनिक उत्तरदायित्व
(b) व्यवस्थापनाची स्वायत्तता
(c) संचालक मंडळांची रचना

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a)	(2) (b) आणि (c) दोन्हीही
(3) फक्त (c)	(4) (a), (b) आणि (c)

What are the major problems of public enterprises ?

(a) Public accountability
(b) Autonomy of management
(c) Composition of Board of Directors

Answer options :

(1) (a) only	(2) Both (b) and (c)
(3) (c) only	(4) (a), (b) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

10. खालीलपैकी कोणत्या मॉडेलप्रमाणे एक नेत्याचे काम संस्थात्मक संरचना, समर्थन व बक्षीस ह्यांचा वापर करून आपल्या दुय्यम कर्मचाऱ्यांना संघटनात्मक ध्येय साध्य करण्यासाठी प्रोत्साहित करणे आहे ?
- (1) उद्दिष्टचे प्रणित व्यवस्थापन (MBO)
 - (2) मार्ग-ध्येय मॉडेल (इवॅन्स)
 - (3) नेतृत्व - गुण मॉडेल
 - (4) आकस्मिक मॉडेल

Which of the following model postulates that a leader's job is to use institutional structure, support and reward to motivate sub-ordinates to achieve organisation goals ?

- (1) Management by objectives (MBO)
- (2) Path-Goal model (Evans)
- (3) Trait model of leadership
- (4) Contingency model

11. एक नगरसेवक स्वतःच्या वैद्यकीय उपचारासाठी परदेशी गेल्या कारणस्तव महानगरपालिकेच्या सभेस सलग सहा महिने उपस्थित राहू शकला नाही. मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम 1949, अंतर्गत
- (1) महानगरपालिकेने सुट्टी मंजूर केली असली तरी त्या नगरसेवकाचे पद रद्द होईल
 - (2) महानगरपालिकेने सुट्टी पूर्व-मंजूर केली नसल्यास त्या नगरसेवकाचे पद रद्द होईल
 - (3) महानगरपालिकेने सुट्टी मंजूर करेपर्यंत त्या नगरसेवकाचे पद रद्द होईल
 - (4) नगरसेवक कोणत्याही शिक्षेस प्राप्त नाही

A Councillor had visited a foreign country for his medical treatment and as such could not attend the Corporation's meetings for six successive months. Under the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949, the Councillor shall

- (1) Cease to hold office, even the leave is approved by the Municipal Corporation
- (2) Cease to hold office unless the absence was pre-approved by the Municipal Corporation
- (3) Cease to hold office till the leave has to be approved by the Municipal Corporation
- (4) The Councillor shall not suffer any disability

12. जर महापालिका अंतिम कालावधीपूर्वी बरखास्त झाली तर तिची निवडणूक खालील कालावधीमध्ये घेतली जाते.
- (1) तीन महिने
 - (2) सहा महिने
 - (3) नऊ महिने
 - (4) एक वर्ष

If a Municipality is dissolved before expiration of its duration, election to be held within a period of

- (1) Three months
- (2) Six months
- (3) Nine months
- (4) One year

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

13. खालीलपैकी कोणते एक कार्य नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांवर अनिवार्य नाही ?

- (1) सार्वजनिक रुग्णालयांची देखभाल
- (2) सार्वजनिक बागांची देखभाल
- (3) प्राथमिक शाळा स्थापना
- (4) आक्षेपाह्न व्यवहार आणि व्यवसाय नियमन

Which of the following is not an obligatory function of Municipal bodies ?

- (1) Maintenance of public hospitals
- (2) Maintenance of public parks
- (3) Establishment of primary schools
- (4) Regulation of offensive trades and professions

14. कॉन्टोनमेंट बोर्ड संदर्भात हे विधान अचूक आहे

- (a) आपल्या देशात ब्रिटीशांकडून पूर्वपरंपरागत चालत आलेली महानगरपालिका प्रशासनाची ही पद्धत आहे
- (b) संरक्षण मंत्रालयाच्या अधिकारात ठराव पास करून स्थापना करण्यात आली आहे
- (c) त्यावर संरक्षण मंत्रालयाचे प्रत्यक्ष नियंत्रण असते
- (d) कॉन्टोनमेंट बोर्डांमध्ये फक्त निवडून आलेल्या सभासदांचा समावेश असतो

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b)
- (2) (b), (c) आणि (d)
- (3) (a) आणि (c)
- (4) (c) आणि (d)

The correct statement about Contonment Boards are

- (a) This system of Municipal Administration is a traditional British Legacy in our country
- (b) They are set-up under the resolution passed by the Ministry of Defence
- (c) The Ministry of Defence exercises direct administrative control over them
- (d) Cantonment Board consist of elected members only

Answer options :

- (1) (a) and (b)
- (2) (b), (c) and (d)
- (3) (a) and (c)
- (4) (c) and (d)

15. पंचायत राज ही खालीलपैकी कोणती प्रणाली आहे ?

- (1) स्थानिक सरकार
- (2) स्थानिक प्रशासन
- (3) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था
- (4) ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था

Panchayat Raj is a system of

- (1) Local Government
- (2) Local Administration
- (3) Urban Local Self Government
- (4) Rural Local Self Government

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

16. कोणत्या प्रकारची योजना संघटनेतील कमी पातळीमध्ये घडणाऱ्या विशिष्ट कृति आणि प्रक्रियांवर केन्द्रित आहे ?

- (1) आकस्मिक योजना (2) कार्यरत योजना
(3) रणनीतिक खेळ योजना (4) धोरणात्मक योजना

Which of the following plans are focussed on the specific procedures and processes that occur within lower levels of the organisation ?

- (1) Contingency plan (2) Operational plan
(3) Tactical plan (4) Strategic plan

17. कामाचे मूल्यमापनाच्या कोणत्या प्रणालीमध्ये वरिष्ठ आणि कनिष्ठ एकत्रितरीत्या विशिष्ट प्राप्य उद्दिष्टांवर सहमत होतात आणि एकत्रितपणे ह्या उद्दिष्टाचे अंतिम मुदत ठरवितात ?

- (1) 360 डिग्री मूल्यमापन
(2) उद्दिष्ट केन्द्रित व्यवस्थापन
(3) प्रशासकीय कार्य मूल्यमापन
(4) कर्मचाऱ्याचे स्वयं मूल्यमापन

In which system of performance appraisal does the superior and the sub-ordinate agree upon specific and attainable goals with a set of deadline ?

- (1) 360 degree appraisal
(2) Management by objectives (MBO)
(3) Administrative performance appraisal
(4) Employee self appraisal

18. पंचायती राज ही यासारखी पद्धती आहे

- (1) स्थानिक शासन (2) स्थानिक प्रशासन
(3) स्थानिक स्वयंशासन (4) ग्रामीण स्थानिक स्वयंशासन

Panchayati Raj is a system of

- (1) Local Govt. (2) Local Administration
(3) Local Self Govt. (4) Rural Local Self Govt.

19. कोणत्या अभिप्रेरणांनी कर्मचारी प्रेरित होतात ?

- (a) प्राथमिक अभिप्रेरणा (b) दुय्यम अभिप्रेरणा
(c) मूलभूत अभिप्रेरणा (d) साध्य अभिप्रेरणा

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
(3) (a), (c) आणि (d) (4) (b) आणि (d) दोन्हीही

Employees become motivated due to which of the following motivations ?

- (a) Primary motivation (b) Secondary motivation
(c) Basic motivation (d) Derived motivation

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only
(3) (a), (c) and (d) (4) Both (b) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

20. व्यवस्थापनाच्या 'नियंत्रण कार्यात' खालीलपैकी कोणती बाब समाविष्ट नसते ?

- (1) मानक निश्चित करणे
- (2) कामगिरीचे मोजमाप करणे
- (3) तुलना करणे
- (4) नियोजन करणे

Which of the following does not include in controlling function of management ?

- (1) Fixing standard
- (2) Measuring performance
- (3) Comparison
- (4) Planning

21. पंचायत समितीचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी कोण आहे ?

(1) उपविभाग अधिकारी	(2) गट विकास अधिकारी
(3) जिल्हाधिकारी	(4) तहसीलदार

Who is the Chief Executive Officer of the Panchayat Samiti ?

(1) Sub Division Officer	(2) Block Development Officer
(3) District Collector	(4) Tehsildar

22. ग्रामीण स्थानिक शासनाची पंचायती राज रचना ही प्रथम कोणी अवलंबली ?

(1) राजस्थान आणि मध्य प्रदेश	(2) आंध्र प्रदेश आणि पश्चिम बंगाल
(3) राजस्थान आणि आंध्र प्रदेश	(4) आंध्र प्रदेश आणि उत्तर प्रदेश

Panchayati Raj form of Rural Local Govt. was first adopted by the

(1) Rajasthan and Madhya Pradesh	(2) Andhra Pradesh and West Bengal
(3) Rajasthan and Andhra Pradesh	(4) Andhra Pradesh and Uttar Pradesh

23. काही व्यक्तित्मध्ये जन्मतः अशी काही वैशिष्ट्ये असतात ज्यावरून त्या व्यक्तिला नेतृत्व करताना भरपूर यश प्राप्त होते, असे खालीलपैकी नेतृत्वाविषयी कोणते सिद्धांत सांगते ?

(1) थोर व्यक्ति सिद्धांत	(2) विशेष गुण सिद्धांत
(3) व्यवहारिक सिद्धांत	(4) आकस्मिक सिद्धांत

Which leadership theory postulates that people are born or are made with certain qualities that will make them excel in leadership roles ?

(1) Great man theory	(2) Trait theory
(3) Transactional theory	(4) Contingency theory

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

24. 1911 मध्ये 'प्रिन्सिपल्स ऑफ सायन्टिफिक मॅनेजमेंट' हे पुस्तक खालीलपैकी कोणी लिहिले ?

- (1) हेन्री फेयॉल (2) फ्रेड्रिक डब्ल्यू. टेलर
(3) कून्ट्झ व ओ'डोन्नेल (4) वरीलपैकी कुणीही नाही

The book 'Principles of Scientific Management' was written in 1911 by

- (1) Henry Fayol (2) Fredric W. Taylor
(3) Koontz and O'Donnel (4) None of the above

25. कोणत्या नियंत्रण व्यवस्थेत एक पूर्ण क्रियाकलापाविषयी माहिती गोळा करून त्याचे मूल्यमापन केले जाते आणि त्या आधारे भविष्यात तत्सम क्रियाकलाप सुधारण्यासाठी प्रयत्न केले जातात ?

- (1) धोरणात्मक नियंत्रण (2) भविष्य सकस नियंत्रण
(3) अभिप्राय नियंत्रण (4) समवर्ती नियंत्रण

Which type of control involves gathering information about a completed activity, evaluating that information and try to improve similar activities in the future ?

- (1) Strategic control (2) Feed forward control
(3) Feedback control (4) Concurrent control

26. 74 वी घटना दुरुस्ती कायदा 1992 मध्ये सुधारणा केव्हा झाल्या ?

- (a) 1 एप्रिल 1992 (b) 20 एप्रिल 1992
(c) 20 एप्रिल 1993 (d) 26 जानेवारी 1992

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) फक्त (c) (4) वरीलपैकी एकही नाही

When was the further amendment made in the Constitution (74th Amendment Act) 1992 ?

- (a) 1st April 1992 (b) 20th April 1992
(c) 20th April 1993 (d) 26th January 1992

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (c) only (4) None of the above

27. ई-शासनाचे कोणते मॉडेल ICT आणि एक केंद्राभिमुख माध्यमांचा वापर करून मौल्यवान माहिती सार्वजनिकरीत्या प्रसार करण्यासाठी विकसित करण्यात आली आहे ?

- (1) गंभीर प्रवाह मॉडेल (2) प्रसारण मॉडेल
(3) संवादी सेवा मॉडेल (4) मोबिलायझेशन आणि लॉबिंग मॉडेल

Which E-governance model is designed to channelise valuable information to a targeted audience or spread it in wider public domain through the use of ICT and convergent media ?

- (1) Critical flow model (2) Broadcasting model
(3) Inter-active service model (4) Mobilisation and Lobbying model

28. महानगरपालिकेच्या सभासदत्वासाठी किमान वयोमर्यादा किती आवश्यक आहे ?

- (a) 18 वर्षे (b) 20 वर्षे (c) 21 वर्षे (d) 25 वर्षे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) फक्त (c) (4) फक्त (d)

What is the minimum age limit to be eligible for membership of the Municipal Corporation ?

- (a) 18 years (b) 20 years (c) 21 years (d) 25 years

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (c) only (4) (d) only

29. आधुनिक प्रतिसाद प्रशासन प्रक्रियेत

- (1) प्रशासन जनतेस उतरंड (hierarchical) संरचनेमार्फत जबाबदार आहे
(2) प्रशासन जनतेस लोक प्रतिनिधीच्या मार्फत जबाबदार आहे
(3) प्रशासन जनतेला थेट शासन प्रक्रियेत भाग घेण्यासाठी सक्षम करते
(4) प्रशासन सरकारी कार्यक्रम व मोहिमांमध्ये जनतेने दिलेल्या विचारांना (inputs) महत्त्व देते

In modern responsive administration process

- (1) The administration is accountable to public through a set of hierarchical structures
(2) Administration is responsible to public through the elected representatives
(3) The administration enables citizens to directly participate in governance
(4) The inputs from the public are given importance in government programmes

30. व्यक्ति आणि खात्यांमधील आंतर-संबंध जो अहवाल आणि जबाबदारीचे संबंध दर्शवितो त्या संरचनेला काय म्हणतात ?

- (1) आदेश साखळी (2) कार्यनिहाय संरचना
(3) विशेषीकरण (4) संस्थात्मक संरचना

The framework of inter-relationships among individuals and departments that describe relationships of reporting and accountability is called

- (1) Chain of command (2) Functional arrangement
(3) Specialisation (4) Organisation structure

31. विशिष्ट भविष्य कालावधीसाठी उत्पन्न व खर्चाचा अंदाज करून तक्ता तयार करणे याला _____ म्हणतात.

- (1) वेळेचा अंदाजपत्रक (2) प्रमुख अंदाजपत्रक
(3) कार्यरत अंदाजपत्रक (4) आर्थिक अंदाजपत्रक

Preparing a statement of estimated income and estimated expenditure for a specific future period is called _____

- (1) Time budget (2) Master budget
(3) Operating budget (4) Financial budget

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

32. अंदाजपत्रक हे व्यवस्थापनाच्या _____ एक महत्त्वाचे साधन आहे.

(1) अभिप्रेरणेतील	(2) संघटनेतील
(3) निर्णय प्रक्रियेतील	(4) संदेशवहनातील

Budget is a _____ tool of the management.

(1) Motivation	(2) Organisation
(3) Decision making	(4) Communication

33. संघटनेमध्ये अंदाजपत्र नियंत्रण पद्धतीची गरज असते, कारण _____

(1) व्यवस्थापन कर्मचाऱ्यांवर वचक ठेवू इच्छितात
(2) व्यवस्थापनाचे हेच काम आहे
(3) अंदाज करणे, कामाची अंमलबजावणी करणे व दुरुस्तीचे उपाय करणे, त्यामुळे नफावृद्धी होते
(4) अति उच्च नफा कमावणे हा संघटनेचा उद्देश असतो

Budgetary control system is required by an organisation because _____

(1) Management wants to keep watch on employees
(2) That is the only work of management
(3) Estimation, implementation of tasks and taking corrective measures leads profitability
(4) Organisations aim at high profitability

34. भूतकाळातील कार्यक्षमतेच्या आधारावर प्रभावित होऊन केलेल्या कार्य मूल्यमापनास _____ असे म्हणतात.

(1) हॉर्न परिणाम	(2) हॅलो परिणाम
(3) स्पिलओव्हर परिणाम	(4) यापैकी काहीही नाही

_____ means that the performance appraisal is influenced by the past performance.

(1) Horn effect	(2) Halo effect
(3) Spillover effect	(4) None of these

35. संघटनेमध्ये लवचिक अंदाजपत्रक तयार केला जातो

(1) कार्याच्या (उत्पादनाच्या) वेग-वेगळ्या स्थरासाठी
(2) वेग-वेगळ्या विभागासाठी
(3) वेग-वेगळ्या काळासाठी
(4) वरीलपैकी सर्वासाठी

Flexible budget is prepared in the Organisation for

(1) Various levels of operation
(2) Various departments
(3) Various period
(4) All the above

36. _____ म्हणजे समर्थ आणि कार्यक्षम व्यक्तींना पसंत करण्याची कार्य प्रक्रिया आहे.

(1) भरती	(2) निवड
(3) नेमणूक	(4) कार्यसिद्धी मूल्यमापन

_____ is process of choosing capable and competent people for the job.

(1) Recruitment	(2) Selection
(3) Placement	(4) Performance appraisal

37. शासकीय संस्थेमधील कर्मचाऱ्याचे कार्य मूल्यमापन करण्याची पद्धत

(1) गोपनीय अहवाल	(2) सहकारी कर्मचाऱ्यांचे मत
(3) तपासणी यादी	(4) मोजमापन अहवाल

The method of performance appraisal of an employee in Government Organisation is

(1) Confidential report	(2) Opinion from colleagues
(3) Check list	(4) Evaluation report

38. राष्ट्रीय पूर मंडळ ज्याची 1976 साली स्थापना झाली त्यांचा विश्वास आहे की अलीकडच्या वर्षात पूरांचे प्रमाण वाढले आहे त्याला खालीलपैकी कोणते कारण/कारणे जबाबदार आहे/आहेत ?

- (a) जंगलतोड
(b) जलनिःसारणासाठी अपूरी जागा
(c) नदीवर धरणे बांधणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) आणि (b)	(2) फक्त (a) आणि (c)
(3) फक्त (a)	(4) (a), (b) आणि (c)

National Commission of Floods set up in 1976 believes that floods have increased in recent years. Which of the following reasons is/are responsible for it ?

- (a) Deforestation
(b) Drainage congestion
(c) Construction of dams along rivers

Answer options :

(1) Only (a) and (b)	(2) Only (a) and (c)
(3) Only (a)	(4) (a), (b) and (c)

39. मॅस्लोचा कर्मचारी अभिप्रेरणेचा सिद्धांत _____ अवलंबून आहे.

(1) पगारावर	(2) सुविधांवर
(3) श्रेणिबद्ध गरजांवर	(4) वरीलपैकी सर्वांवर

Maslow's theory of motivation of employees is based on _____

(1) Salary	(2) Facilities
(3) Hierarchy of needs	(4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

40. शून्याधारित अंदाजपत्रक तंत्र सर्वप्रथम _____ या देशाने राबविले.

- (1) इंग्लंड (2) अमेरिका (3) भारत (4) जपान

Zero base budgeting technique was first employed in the country _____

- (1) England (2) America (3) India (4) Japan

41. शून्याधारित अंदाजपत्रक खालील कोणत्या मूलभूत गृहितावर आहे ?

- (1) गतवर्ष हे मूळ वर्ष म्हणून ग्रहित धरले जात नाही
 (2) प्रत्येक वर्ष हे नविन वर्ष असते
 (3) खर्चाचा अंदाज करताना शून्य आधार मानला जातो
 (4) वरीलपैकी सर्व

The fundamental assumption in zero-base budgeting is _____

- (1) Previous year is not considered as base year
 (2) Each year is new year
 (3) Estimation of expenditure is zero-base
 (4) All the above

42. विविध प्रशासकीय कार्ये सुरळीतपणे पार पाडण्यासाठी आवश्यक रक्कमेचे पूर्वानुमान करण्याच्या उद्देशाने तयार केलेले अंदाजपत्रक म्हणजे _____ होय.

- (1) विक्री आणि वितरण अंदाजपत्रक (2) भांडवली खर्च अंदाजपत्रक
 (3) उत्पादन खर्च अंदाजपत्रक (4) प्रशासकीय खर्च अंदाजपत्रक

_____ is prepared for the purpose of forecasting the amount required to meet out the various administrative activities.

- (1) Selling and distribution budget (2) Capital expenditure budget
 (3) Cost of production budget (4) Administrative expenses budget

43. संघटनेमध्ये कर्मचाऱ्यांच्या कार्यक्षमतेत वाढ होण्यासाठी व्यवस्थापन करते (अवलंबते)

- (1) कर्मचाऱ्यांचा उच्च पगार (2) कामात खंड (आराम)
 (3) कर्मचाऱ्यांचे प्रशिक्षण (4) कमी कार्यक्षमतेला शिक्षा

To improve the efficiency of an employee in an organisation, the management adopts _____

- (1) High salary to employee (2) Break in work (Rest)
 (3) Training of employee (4) Punishment for less performance

44. भारतामध्ये मनुष्यबळ अंकेक्षण करणे हे _____ आहे.

- (1) अनिवार्य (2) ऐच्छिक (3) गरजेचे (4) वैधानिक

Human Resource Audit is _____ in India.

- (1) Compulsory (2) Voluntary (3) A necessity (4) Statutory

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

45. मॅकग्रेगरचा सिद्धांत 'चाय' नुसार कर्मचारी _____

- (1) निर्मितीक्षम असतात
- (2) जबाबदारी स्विकारायला तयार असतात
- (3) काम पूर्ण केल्यानंतर समाधानी होतात
- (4) वरील सर्व

McGregor's theory of 'Y' says that employees are _____

- (1) Creative
- (2) Ready to accept responsibility
- (3) Get satisfaction by implementing the tasks
- (4) All the above

46. संघटनेसाठी लागणाऱ्या भविष्यातील मानव संसाधन गरजेचा अंदाज करणे म्हणजे _____ प्रक्रिया होय.

- (1) बढती
- (2) नेमणूक
- (3) भरती
- (4) मानव संसाधन नियोजन

_____ is the process of estimating future manpower needs of the Organisation.

- (1) Promotion
- (2) Placement
- (3) Recruitment
- (4) Human Resource Planning

47. कर्मचाऱ्यांचे कार्य मूल्यमापन करणे हे _____ याचा भाग आहे.

- (1) मानवी संसाधन व्यवस्थापन
- (2) आर्थिक व्यवस्थापन
- (3) विपणन व्यवस्थापन
- (4) वितरण व्यवस्थापन

Performance appraisal of an employee is a part of _____

- (1) Human Resource Management
- (2) Financial Management
- (3) Marketing Management
- (4) Distribution Management

48. _____ या मुलाखतीस प्रमाणित मुलाखत असेही म्हणतात.

- (1) संरचित
- (2) गट
- (3) असंरचित
- (4) वैयक्तिक

_____ interviews are also called as standardised interviews.

- (1) Structured
- (2) Group
- (3) Unstructured
- (4) Individual

49. नोकरीचा नुकताच राजीनामा दिलेल्या कर्मचाऱ्यांची घेतलेल्या मुलाखतीला _____ मुलाखत म्हणतात.

- (1) सखोल मुलाखत
- (2) वैयक्तिक मुलाखत
- (3) निर्गमन मुलाखत
- (4) अनौपचारिक मुलाखत

_____ type of interview is conducted for an employee who has submitted the resignation recently.

- (1) In depth interview
- (2) Individual interview
- (3) Exit interview
- (4) Informal interview

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

50. अभिप्रेरणासंदर्भातील ई.आर.जी. सिद्धान्त _____ यांनी विकसित केला.
 (1) मास्लो (2) क्लेटॉन अल्डरफर्स
 (3) डगलास मॅकग्रेगर (4) विल्यम औची

ERG motivational theory developed by _____

- (1) Maslow (2) Clayton Alderfers
 (3) Douglas McGregor (4) William Ouchi

51. सार्वजनिक, खाजगी भागीदारीची खालीलपैकी कोणती उद्दिष्टे असतात ?

- (a) प्रकल्पाचा आराखडा तयार करणे, प्रकल्प पूर्ण करणे
 (b) प्रकल्पाला वित्त पुरवठा करणे
 (c) प्रकल्प पूर्ण करणे, अंमलबजावणी करणे
 (d) प्रकल्प मंजूर करणे

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) आणि (b) (2) (a), (b) आणि (c)
 (3) फक्त (d) (4) सर्व बरोबर आहेत

Which of the followings are objectives of public private partnership ?

- (a) Designing project, completing project
 (b) Financing project
 (c) Completing project, implementing project
 (d) Sanctioning project

Which of the given above statement/statements is/are correct ?

- (1) Only (a) and (b) (2) (a), (b) and (c)
 (3) Only (d) (4) All are correct

52. विविध प्रकारच्या संघटनांच्या संबंधी खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) कार्यात्मक संघटन, प्रकल्प संघटन आणि मॅट्रीक्स संघटन या प्रमुख तीन परंपरागत संघटनांची कार्यक्षमता आजही प्रकल्प व्यवस्थापन रचनेत आहे.
 (b) औपचारिक संघटन, रेखा संघटन, रेखा आणि कर्मचारी संघटन या प्रमुख तीन परंपरागत संघटनांची कार्यक्षमता आजही प्रकल्प व्यवस्थापन रचनेत आहे.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

In connection with the various types of organizations consider the following statements :

- (a) Functional Organization, Project Organization and Matrix Organization are the three most traditional project management structures that are still used today because of their effectiveness.
 (b) Formal Organization, Line Organization, Line and Staff Organization are three most traditional project management structures that are still used today because of their effectiveness.

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

- (1) (a) only (2) (b) only
 (3) Both (a) and (b) (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

53. खालीलपैकी कोणते दोन पक्ष सार्वजनिक-खाजगी भागीदारीचे भागीदार असतात ?
- सरकार आणि सार्वजनिक कंपनी
 - सरकारी प्रतिनिधी (एजन्सी) आणि सार्वजनिक कंपनी
 - सरकारी प्रतिनिधी (एजन्सी) आणि खाजगी कंपनी
 - सार्वजनिक कंपनी आणि खाजगी कंपनी

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- फक्त (a) आणि (b)
- फक्त (b) आणि (d)
- फक्त (c)
- सर्व बरोबर आहेत

Which of the following are two parties of partnership in public-private partnership ?

- Government and public company
- Government agency and public company
- Government agency and private company
- Public company and private company

Which of the above statement/statements is/are correct ?

- Only (a) and (b)
- Only (b) and (d)
- Only (c)
- All are correct

54. खालीलपैकी कोण मुंबई महानगरीय प्रदेश विकास प्राधिकरणाचे अध्यक्ष आहेत ?

- शहर विकास मंत्री, महाराष्ट्र राज्य
- मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य
- राज्यमंत्री, शहर विकास, महाराष्ट्र राज्य
- घरबांधणी मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

Which of the following is the Chairman of Mumbai Metropolitan Region Development Authority ?

- Minister for Urban Development, Government of Maharashtra
- Chief Minister, Government of Maharashtra
- Minister of State for Urban Development, Government of Maharashtra
- Minister for Housing, Government of Maharashtra

55. प्रकल्पाच्या यशासंबंधी पुढील विधाने विचारात घ्या.

- प्रकल्प यशस्वी होतो जेव्हा लाभात्यांच्या गरजांचा विचार केला जातो.
- प्रकल्प यशस्वी होतो जेव्हा ग्राहकांच्या गरजांचा विचार केला जातो.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- फक्त (a)
- फक्त (b)
- (a) आणि (b) दोन्ही
- वरीलपैकी कोणतेही नाही

In connection with the project success consider the following statements :

- A project is successful when the needs of the stakeholders have been met.
- A project is successful when the needs of the customers have been met.

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

- (a) only
- (b) only
- Both (a) and (b)
- None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

56. प्रकल्प विकासचक्र संबंधी खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) प्रकल्प विकासाचे चक्र या तीन अवस्थांशी संबंधित आहे, पूर्व गुंतवणूक टप्पा, अंमलबजावणी टप्पा आणि कार्यात्मक टप्पा.
 (b) प्रकल्प विकासाचे चक्र या तीन अवस्थांशी संबंधित आहे, नियोजन टप्पा, नियंत्रण टप्पा आणि संचालन टप्पा.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
 (3) (a) आणि (b) दोन्ही (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

In connection with the project development cycle consider the following statements :

- (a) The project development cycle consists of three broad phases; pre-investment phase, implementation phase and operational phase.
 (b) The project development cycle consists of three broad phases; planning phase, controlling phase and directing phase.

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

- (1) (a) only (2) (b) only
 (3) Both (a) and (b) (4) None of the above

57. बांधा, वापरा व हस्तांतर करा. या प्रकल्प वित्त पद्धतीचा/पद्धतीचे फायदा/फायदे पुढील प्रमाणे आहे/आहेत.

- (a) खाजगी गुंतवणूकीस प्रोत्साहन देणे
 (b) देशातील परदेशी भांडवल गुंतवणूकीस प्रोत्साहन देणे
 (c) नियोजित वेळेत प्रकल्प पूर्ण करणे
 (d) प्रकल्प खर्च कमी करणे

वरीलपैकी कोणते पर्याय बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त (a) आणि (b) (2) फक्त (b) आणि (c)
 (3) (a), (b) आणि (c) (4) सर्व बरोबर आहेत

The followings are the advantages of Build, Operate and Transfer method of project financing.

- (a) Encourage private investment
 (b) Encourage foreign capital investment in the country
 (c) Completing the project in planned time
 (d) Reduce the cost of project

Which of the above options are correct ?

- (1) Only (a) and (b) (2) Only (b) and (c)
 (3) (a), (b) and (c) (4) All are correct

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

58. प्रकल्प व्यवस्थापनाच्या गुणवत्ते संबंधी पुढील विधाने विचारात घ्या :

- (a) प्रकल्प व्यवस्थापनाची गुणवत्ता बहुतेककरून जागतिक पर्यावरणावर अवलंबून असते.
(b) प्रकल्प व्यवस्थापनाची गुणवत्ता बहुतेककरून स्थानिक पर्यावरणावर अवलंबून असते.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a)
(2) फक्त (b)
(3) (a) आणि (b) दोन्ही
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

In connection with project management performance consider the following statements :

- (a) Project management performance will largely depend on the real world environment.
(b) Project management performance will largely depend on the local environment.

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

- (1) (a) only
(2) (b) only
(3) Both (a) and (b)
(4) None of the above

59. टीकात्मक मार्ग पद्धत सामान्यतः खालील प्रकारच्या प्रकल्पासाठी वापरली जाते.

- (a) बांधकाम, अवकाश आणि संरक्षण प्रकल्प
(b) उत्पादन विकास आणि संशोधन विकास प्रकल्प
(c) अभियांत्रिकी आणि कारखाना देखभाल प्रकल्प
(d) एकमेकावर आधारित कृतीचे सर्व प्रकल्प

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) आणि (b) (2) फक्त (b) आणि (c)
(3) फक्त (d) (4) सर्व विधाने बरोबर आहेत

Critical path method commonly used for following types of project,

- (a) Construction, aerospace and defense projects
(b) Production development and research development projects
(c) Engineering and plant maintenance projects
(d) All projects with interdependent activities

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

- (1) Only (a) and (b) (2) Only (b) and (c)
(3) Only (d) (4) All are correct

करण्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

60. 'टीकात्मक मार्ग पद्धत' हे प्रकल्प प्रारूप तंत्र खालीलपैकी कोणत्या हेतुसाठी वापरले जाते ?

- (a) प्रकल्पाचे नियंत्रण करण्यासाठी (b) प्रकल्पाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी
(c) प्रकल्प वित्त पुरवठ्यासाठी (d) प्रकल्पाचे अंदाजासाठी

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) (a) आणि (b) दोन्ही (2) (c) आणि (d) दोन्ही
(3) फक्त (a) (4) (a) आणि (d) दोन्ही

Which of the following is purpose the 'Critical path method' project model technique is used ?

- (a) Controlling a project (b) Managing a project
(c) Financing a project (d) Budgeting a project

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

- (1) Both (a) and (b) (2) Both (c) and (d)
(3) Only (a) (4) Both (a) and (d)

61. पुढीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (a) 26 जानेवारी 2001 रोजी गुजरातने 8.1 रिश्टर स्केलचा सर्वात वाईट भूकंप अनुभवला
(b) भूजपासून ईशान्येकडे 20 कि.मी. जवळ भूकंप केंद्र होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) फक्त (b) (4) एकही नाही

Which of the following statement is incorrect ?

- (a) On 26th January 2001 Gujarat experienced worst earthquake measuring 8.1 on the Richter scale.
(b) Epicenter was 20 kms North-east of Bhuj.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) Only (b) (4) None

62. महाराष्ट्रात लातूर जिल्ह्यात भूकंप कधी झाला ?

- (1) 29 सप्टेंबर 1993 (2) 30 ऑक्टोबर 1993
(3) 30 सप्टेंबर 1993 (4) 29 ऑक्टोबर 1993

In Latur district of Maharashtra when earthquake was occurred ?

- (1) 29th September, 1993 (2) 30th October, 1993
(3) 30th September, 1993 (4) 29th October, 1993

63. खालीलपैकी कोणत्या राज्याचा संबंध आवर्ताशी संबंधित नैसर्गिक आपत्तीशी नाही ?

- (1) तामिळनाडू (2) ओरिसा (3) गुजरात (4) कर्नाटक

Which of the following State is not related to cyclone related natural hazard ?

- (1) Tamil Nadu (2) Orissa (3) Gujarat (4) Karnataka

64. महाराष्ट्र सरकारने जिल्हा आपत्ती नियोजन केंद्राची स्थापना _____ वर्षी केली.

- (1) ऑगस्ट 1996 (2) जानेवारी 1996 (3) मे 1995 (4) जानेवारी 1995

The centre for disaster District Management of Government of Maharashtra was set up in

- (1) August 1996 (2) January 1996 (3) May 1995 (4) January 1995

65. पुढे दिलेल्या भूकंप आपत्ती बाबत कोणती विधाने बरोबर आहेत ? पर्यायी उत्तरातून योग्य पर्याय निवडा.

- (a) 17 जानेवारी 1995 - कोबे, जपान
(b) 30 मे 1998 - अफगानिस्तान
(c) 29 मार्च 1999 - उत्तर प्रदेश, भारत
(d) 26 जानेवारी 2001 - महाराष्ट्र, भारत

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (b) आणि (d) (2) (a), (b) आणि (c)
(3) (b), (c) आणि (d) (4) (a), (c) आणि (d)

Which of the following statements are correct about the earthquake disasters, choose the correct option from the answer options :

- (a) 17th January, 1995 - Kobe, Japan
(b) 30th May, 1998 - Afghanistan
(c) 29th March 1999 - Uttar Pradesh, India
(d) 26th January 2001 - Maharashtra, India

Answer options :

- (1) (a), (b) and (d) (2) (a), (b) and (c)
(3) (b), (c) and (d) (4) (a), (c) and (d)

66. महाराष्ट्रातील दुष्काळ प्रवण प्रदेशात _____ मी.मी. वार्षिक पाऊस पडतो.

- (1) 1000 ते 1500 मी.मी. (2) 750 ते 850 मी.मी.
(3) 600 ते 750 मी.मी. (4) 850 ते 950 मी.मी.

Drought affected districts in Maharashtra get annual rainfall between _____

- (1) 1000 to 1500 mm (2) 750 to 850 mm
(3) 600 to 750 mm (4) 850 to 950 mm

67. गेल्या 300 वर्षात भारतातील खालीलपैकी कोणता भूकंप सर्वात जास्त विध्वंसक होता ?

- (1) शिलाँग 1987 (2) कांग्रा 1905 (3) भूज 2001 (4) उत्तरकाशी 1991

In last 300 years, which of the following earthquake in India was the most devastating ?

- (1) Shillong 1987 (2) Kangra 1905 (3) Bhuja 2001 (4) Uttarkashi 1991

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

68. खालीलपैकी कोणता शासकीय विभाग दुष्काळ नियोजनाविषयी प्रमुख विभाग आहे ?

- (1) केंद्रीय शेती विभाग (2) केंद्रीय पर्यावरण विभाग
(3) केंद्रीय अर्थ विभाग (4) वरील सर्व

Which of the following is the nodal ministry for drought management ?

- (1) Union Ministry of Agriculture (2) Union Ministry of Environment
(3) Union Ministry of Finance (4) All the above

69. पुढीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (a) राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण ही गृह मंत्रालयाची प्रमुख संस्था आहे.
(b) राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचा अध्यक्ष गृहमंत्री असतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which of the following statements is/are correct ?

- (a) The parent agency of National Disaster Management Authority is Ministry of Home Affairs.
(b) The Chairman of National Disaster Management Authority is Home Minister.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) None

70. _____ किलोमीटर किंवा अधिक व्यास असलेला प्रत्यावर्त हा पृथ्वीवरील एक अत्यंत विनाशकारी आणि धोकादायक वातावरणीय झंझावात आहे.

- (1) 400 कि.मी. (2) 600 कि.मी. (3) 800 कि.मी. (4) 1000 कि.मी.

Cyclones of a diameter of _____ km or more is one of the most destructive and dangerous atmospheric storms on the earth.

- (1) 400 km (2) 600 km (3) 800 km (4) 1000 km

71. महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम, 1966 च्या तरतुदीनुसार, प्रत्येक नियोजन प्राधिकरणाने त्यांच्या अधिपत्याखालील क्षेत्रासाठी _____ तयार करणे बंधनकारक आहे.

- (1) विकास योजना (2) प्रादेशिक योजना
(3) आर्थिक योजना (4) मास्टर प्लॅन

As per the provisions of Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966 every Planning Authority shall have to prepare for the area within its jurisdiction a

- (1) Development Plan (2) Regional Plan
(3) Economic Plan (4) Master Plan

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

72. अर्कि. ली कारबुझर यांनी 'चंदीगड शहर' _____ आकारात निर्मिती/रचना केली.

(1) मनुष्य शरीर	(2) प्राणी शरीर
(3) पक्षी शरीर	(4) वरीलपैकी नाही

Ar. Le Corbusier designed the 'Chandigarh Town' in the shape of _____

(1) Human body	(2) Animal body
(3) Bird body	(4) None of the above

73. किनारपट्टी नियमन क्षेत्रासाठीच्या दि. 6 जानेवारी 2011 च्या अधिसूचनेनुसार, सी.आर.झेड.-III क्षेत्रात

- (1) फक्त अस्तित्वातील रस्त्याचे जमिनीच्या बाजूस इमारत बांधकाम अनुज्ञेय होईल
- (2) अस्तित्वातील रस्त्याचे जमिनीच्या बाजूस किंवा अस्तित्वातील अधिकृत बांधकामाचे जमिनीच्या बाजूस इमारत बांधकाम अनुज्ञेय होईल
- (3) फक्त अस्तित्वातील अधिकृत बांधकामाचे जमिनीच्या बाजूस इमारत बांधकाम अनुज्ञेय होईल
- (4) उच्चतम भरती रेषेपासून 200 ते 500 मी. क्षेत्रातील पारंपारिक अधिकार व नेहमीचा वापर यांच्या कक्षेत येणाऱ्या क्षेत्रात, काही शर्तीना अधिन राहून जमिनीच्या बाजूस इमारत बांधकाम अनुज्ञेय होईल

According to the Coastal Regulation Zone Notification dated 6th January, 2011, in CRZ-III area

- (1) Buildings shall be permitted on the landward side of the existing road only
- (2) Buildings shall be permitted on the landward side of the existing road or on the landward side of the existing authorised structure
- (3) Buildings shall be permitted on the landward side of the existing authorised structure only
- (4) Buildings shall be permitted between 200 to 500 mts. from High Tide Line on the landward side so long it is within the ambit of traditional rights and customary uses subject to certain conditions

74. माहिती अधिकार अधिनियम, 2005 नुसार प्रथम अपील जास्तीत जास्त किती दिवसात निकाली काढणे आवश्यक आहे ?

(1) 45 दिवस	(2) 30 दिवस
(3) 90 दिवस	(4) 60 दिवस

First Appeal under Right to Information Act, 2005 is to be disposed off maximum in how many days ?

(1) 45 days	(2) 30 days
(3) 90 days	(4) 60 days

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

75. बृहन्मुंबईच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावली-1991 च्या तरतुदीनुसार, खालील व्यक्ती/संस्था यांचेकडून सादर होणारा झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्प हा प्राधान्याने स्विकारण्यात येईल.

- (1) जमिनीचे मालक
- (2) फक्त जागेवरील झोपडपट्टीधारकांची नोंदणीकृत सहकारी गृहनिर्माण संस्था
- (3) महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास महामंडळ
- (4) जागेवरील झोपडपट्टीधारकांची प्रस्तावित किंवा नोंदणीकृत सहकारी गृहनिर्माण संस्था

As per the provisions of Sanctioned Development Control Regulation of Greater Mumbai, 1991, a slum rehabilitation project shall be considered preferably when submitted through

- (1) Owner of plot
- (2) Only Registered Co-operative Housing Society of hutment dwellers on plot
- (3) Maharashtra Housing and Area Development Authority
- (4) Proposed or registered Co-operative Housing Society of hutment dwellers on plot

76. भारतातील नवीन सुनियोजित शहर तथा आंध्रप्रदेशाच्या राजधानीचे वास्तविक शहर

- (1) अमरावती
- (2) विशाखापट्टणम
- (3) गुंटूर
- (4) निजामाबाद

Latest planned city of India and de-facto capital city of Andhra Pradesh

- (1) Amaravati
- (2) Vishakhapatnam
- (3) Guntur
- (4) Nizamabad

77. सन् 2017 च्या निवडणुकीनुसार, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमध्ये प्रत्यक्ष निवडून आलेल्या नगरसेवकांची एकूण संख्या

(1) 225	(2) 227
(3) 230	(4) 250

As per 2017 elections the total number of directly elected Councillors in the Greater Mumbai Municipal Corporation is

(1) 225	(2) 227
(3) 230	(4) 250

78. महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, 1966 च्या तरतुदीन्वये, लवादाचा खालील निर्णय अंतिम व निर्णायक राहिल आणि नियोजन प्राधिकरणासह सर्व पक्षांना तो बंधनकारक राहिल.
- (1) अंतिम योजनेत समाविष्ट केलेल्या अंतिम भूखंडाचे मूल्य निर्धारित करणे आणि कलम 98 च्या उपबंधानुसार अशा भूखंडाच्या संबंधात प्राप्त होणारी वाढीव रक्कम निर्धारित करणे
 - (2) कलम 100 मधील उपबंधानुसार एखाद्या व्यक्तीकडून आकारता येण्याजोग्या अंशदानातून यथास्थिती वजा करावयाची किंवा त्यात मिळवायची रक्कम ठरवील.
 - (3) सार्वजनिक प्रयोजनार्थ नेमून दिलेली किंवा राखीव ठेवलेली क्षेत्रे ही मालकांना किंवा योजनेतील रहिवाशांना पूर्णतः किंवा अंशतः लाभदायक आहे किंवा कसे हे ठरविणे
 - (4) धार्मिक किंवा धर्मादाय कारणासाठी वापरलेल्या भूखंडाच्या संबंधात मंजूर करण्यात येईल असे अंशदान देण्यातून जी कोणतीही सूट देण्यात येईल अशी सुटीची रक्कम ठरवील

As per the provisions of Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966, following decision of the Arbitrator shall be final and conclusive and binding on all parties including Planning Authority

- (1) Estimate the value of final plot included in the final scheme and the increment to accrue in respect of such plots as per the sub-sections of Section 98
- (2) Determine the amount to be deducted from or added to, as the case may be, the contribution leviable from a person as per the sub-sections of Section 100
- (3) Determine whether the areas allotted or reserved for public purpose are beneficial wholly or partly to the owners or residents within scheme
- (4) Determine the amount of exemption, if any, from the payment of the contribution that may be granted in respect of plots used for religious or charitable purpose

79. महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास अधिनियम, 1976 मधील तरतुदीनुसार, मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्बांधणी उपकर हा खालील बाबींच्या टक्केवारी दराने आकारण्यात येतो.

- (1) जमिनीची किंमत
- (2) संबंधित इमारत किंवा जमीन वा तिचा भाग यांचे करयोग्य मूल्य
- (3) इमारत बांधकामाची किंमत
- (4) जमीन व इमारत बांधकाम यांची एकूण किंमत

As per the provisions of Maharashtra Housing and Area Development Act, 1976, Mumbai Building Repairs and Reconstruction cess shall be levied at the rate of percentage of

- (1) Land cost
- (2) Reteable value of the concerned building or land or part thereof
- (3) Building cost
- (4) Total cost of land and building

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

80. सन् 2014 मध्ये जगातील सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेले शहर
(1) दिल्ली - भारत	(2) टोकियो - जपान
(3) शांघाय - चीन	(4) कोलकत्ता - भारत

In the year 2014, the most populated city in the world is

(1) Delhi - India	(2) Tokyo - Japan
(3) Shanghai - China	(4) Kolkata - India

81. ध्वनि प्रदूषण (विनियम व नियंत्रण) नियम, 2000 नुसार दिवसाचे वेळी रहिवास क्षेत्रासाठी सभोवतालच्या वायु गुणवत्तेप्रमाणे आवाजाची मर्यादा

(1) 20 डेसिबल्स (ए) लैक	(2) 85 डेसिबल्स (ए) लैक
(3) 70 डेसिबल्स (ए) लैक	(4) 55 डेसिबल्स (ए) लैक

Noise limit in respect of ambient air quality standard in residential area during day time as per Noise Pollution (Regulation and Control) Rules, 2000 is

(1) 20 decibels (A) Leq.	(2) 85 decibels (A) Leq.
(3) 70 decibels (A) Leq.	(4) 55 decibels (A) Leq.

82. _____ या अधिनियमान्वये मुंबई महानगरपालिका संचलित होते.

(1) महाराष्ट्र नगरपालिका, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम
(2) मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम
(3) महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम
(4) मुंबई महानगरपालिका अधिनियम

Mumbai Municipal Corporation is governed by

(1) Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayat and Industrial Township Act
(2) Mumbai Provincial Municipal Corporation Act
(3) Maharashtra Municipal Corporation Act
(4) Mumbai Municipal Corporation Act

83. महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम, 1966 मधील कलम 22 मधील मजकूर कशाशी संबंधित आहे ?

(1) नवनगरे	(2) प्रादेशिक योजना
(3) नगर रचना योजना	(4) विकास योजना

Contents in Section 22 of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966 deals with the

(1) New Towns	(2) Regional Plan
(3) Town Planning Scheme	(4) Development Plan

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

84. जे.एन्.एन्.यु.आर.एम्. अंतर्गत “शहरी गरीबांना मूलभूत सेवा” या उपयोजनेअंतर्गत खालील प्रकल्प अनुज्ञेय आहेत.
- (a) वेतन रोजगार योजना
(b) रस्त्यांवरील दिवे
(c) झोपडपट्टी सुधारणा व पुनर्वसन
(d) इतर घटकांतून तयार होणाऱ्या मालमत्तांचे कार्यान्वयन व देखभाल

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (c) (2) वरील सर्व प्रकल्प
(3) (b), (c) व (d) (4) (a), (b) व (c)

Under the sub-mission of “Basic Service to Urban Poor” in JNNURM, following projects are admissible.

- (a) Wage Employment Programme
(b) Street Lighting
(c) Slum improvement and rehabilitation
(d) Operation and maintenance of assets created under other components

Answer options :

- (1) Only (c) (2) All the above projects
(3) (b), (c) and (d) (4) (a), (b) and (c)

85. मुंबई शहराचा समावेश नव्याने निर्माण करण्यात आलेल्या महाराष्ट्र राज्यामध्ये सन _____ मध्ये करण्यात आला.

- (1) 1950 (2) 1966 (3) 1947 (4) 1960

The city of Mumbai was incorporated into the dominion of the newly created Maharashtra State in

- (1) 1950 (2) 1966 (3) 1947 (4) 1960

86. मानव विकास निर्देशांक _____ या अर्थतज्ञाने विकसित केला.

- (1) मेहबूब उल हक (2) डॉ. हमीद अन्सारी
(3) अण्णा हजारे (4) पोपटराव पवार

Human Development Index is developed by an economist

- (1) Mahbub Ul Haq (2) Dr. Hameed Ansari
(3) Anna Hazare (4) Popatrao Pawar

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

87. बृहन्मुंबईच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावली - 1991 च्या तरतुदीनुसार, राज्य शासन किंवा सार्वजनिक प्राधिकरण किंवा शासकीय कंपनी ह्यांनी बृहन्मुंबई शहरात हाती घेतलेल्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेमध्ये सहभागी होण्यासाठी संमती आवश्यक असलेल्या पात्र झोपडपट्टीवासियांची किमान टक्केवारी

- (1) 70%
- (2) 51%
- (3) झोपडपट्टीवासियांची संमती आवश्यक नाही
- (4) 100%

As per the Sanctioned Development Control Regulations of Greater Mumbai - 1991, for Slum Rehabilitation Project in Greater Mumbai undertaken by the State Government or Public Authority or a Government Company, the minimum percentage of eligible hutment dwellers that required to agree to join Rehabilitation Scheme is

- (1) 70%
- (2) 51%
- (3) Consent of slum dwellers is not required
- (4) 100%

88. महाराष्ट्र गुंठेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रेणीवाढ आणि नियंत्रण) अधिनियम, 2001 नुसार दिनांक _____ रोजी अस्तित्वात असलेला गुंठेवारी विकास नियोजन प्राधिकरणाकडून नियमित करण्यास पात्र असेल.

- (1) 30 एप्रिल, 2001
- (2) 1 जानेवारी, 2001
- (3) 31 डिसेंबर, 2001
- (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

As per the Maharashtra Gunthewari Developments (Regularisation, Upgradation and Control) Act, 2001, existing as on the _____ shall be eligible for regularisation by the Gunthewari Developments Planning Authority.

- (1) 30th April, 2001
- (2) 1st January, 2001
- (3) 31st December, 2001
- (4) None of the above

89. जे.एन्.एन्.यु.आर.एम्. (JNNURM) यांचे विस्तारित स्वरूप काय आहे ?

- (1) जवाहरलाल नेहरू नोडल अर्बन रिव्ह्यू मिशन
- (2) जवाहरलाल नेहरू नॅशनल युनियन रीनोव्हेशन मिशन
- (3) जवाहरलाल नेहरू नॅचरल युनिफॉर्म रिसर्च मिशन
- (4) जवाहरलाल नेहरू नॅशनल अर्बन रिन्यूअल मिशन

What is the long form of JNNURM ?

- (1) Jawaharlal Nehru Nodal Urban Review Mission
- (2) Jawaharlal Nehru National Union Renovation Mission
- (3) Jawaharlal Nehru Natural Uniform Research Mission
- (4) Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission

90. महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियमाच्या तरतुदीन्वये, नियोजन प्राधिकरण त्यांचे अधिकार क्षेत्रातील क्षेत्राकरीता किंवा कोणत्याही भागाकरीता, खालील उद्देशासाठी एक किंवा अधिक नगर रचना योजना तयार करू शकतात.
- (a) अंतिम विकास योजनेतील प्रस्तावांची अंमलबजावणी
(b) यापूर्वीच बांधकाम झालेल्या जमिनीबाबत
(c) विकासाच्या मार्गात असलेल्या कोणत्याही जमिनीबाबत
(d) प्रसिद्ध प्रारूप विकास योजनेतील प्रस्तावांची अंमलबजावणी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (c)
(3) (a) किंवा (b) किंवा (c) (4) (b) किंवा (c) किंवा (d)

As per the provisions of Maharashtra Regional and Town Planning Act, a Planning Authority may prepare one or more town planning schemes for the area within its jurisdiction or any part thereof for the following purpose.

- (a) Implementing the proposals in the final development plan
(b) In respect of any land which is already built upon
(c) In respect of any land which is likely to be in the course of development
(d) Implementing the proposals of the Published Draft Development Plan

Answer options :

- (1) (a) only (2) (c) only
(3) (a) or (b) or (c) (4) (b) or (c) or (d)

91. न्यायिक अधिकाराचे मूलतत्त्व किंवा वैशिष्ट्य आहेत

- (a) अधिकारांचे उद्दिष्ट (b) क्रिया किंवा सहनशीलता
(c) विषय (d) बांधील व्यक्ति

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) आणि (c) (2) फक्त (b) आणि (d)
(3) फक्त (a), (d) आणि (b) (4) वरीलपैकी सर्व

The elements or characteristics of legal right are

- (a) The objective of right (b) The act or forbearance
(c) The subject (d) The bounded person

Answer options :

- (1) (a) and (c) only (2) (b) and (d) only
(3) (a), (d) and (b) only (4) All of the above

92. खालीलपैकी कोणी 'सामाजिक अभियांत्रिकी' (सोशल इंजीनियरिंग) चा सिद्धांत मांडला ज्यानुसार कायद्याचे उद्दिष्ट हे समाजातील व्यक्तिमधील हित कलह सोडविणे तसेच त्यांचे व्यक्तिगत हित संबंध सुसंवादित करणे असे होय ?
- (1) रोस्को पाउंड (2) केल्सन (3) हुगो ग्रीशियस (4) लीऑन डुगीट

Who amongst the following has conceived the theory of 'Social Engineering', which states that the objective of law is to reconcile the conflicting interests of individuals in the community and harmonise their inter-relations ?

- (1) Roscoe Pound (2) Kelson (3) Hugo Grotius (4) Leon Duguit

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

93. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 च्या कलम 2(एच्) नुसार 'सार्वजनिक प्राधिकरण' (Public authority) मध्ये खालीलपैकी कोणकोणत्या प्राधिकरणाचा समावेश होतो ?

- (1) संविधानाद्वारे निर्मित प्राधिकरण
- (2) संसदेने केलेल्या कायदानुसार निर्मित प्राधिकरण
- (3) राज्य विधीमंडळाने केलेल्या कायदानुसार निर्मित प्राधिकरण
- (4) वरीलपैकी सर्व

'Public Authority' under Section 2(h) of the Right to Information Act, 2005 includes which of the following authorities ?

- (1) Authority created by the Constitution
- (2) Authority created by an Act of the Parliament
- (3) Authority created by an Act of State Legislature
- (4) All of the above

94. भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद 32 नुसार मूलभूत अधिकारांचा भंग झाल्यास कुठे दाद मागता येते ?

- (1) उच्च न्यायालय
- (2) सर्वोच्च न्यायालय
- (3) जिल्हा न्यायालय
- (4) ग्रामीण न्यायालय

As per Article 32 of Indian Constitution, relief against violation of Fundamental Rights could be asked from

- (1) High Court
- (2) Supreme Court
- (3) District Court
- (4) Village Court

95. खालीलपैकी कोणता पर्याय हा नैसर्गिक न्याय तत्व 'ऑडी आल्टरम पार्टम' चा सुयोग्य अर्थ दर्शवितो ?

- (1) व्यक्ति स्वतःच्या दाव्यात स्वतः न्यायाधीश राहू शकत नाही
- (2) निर्णय देणारी अधिकारी व्यक्ति निःपक्षपाती असावी
- (3) कोणत्याही व्यक्तिला त्याची बाजू न ऐकता शिक्षा फर्मावू नये
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

Which of the following option suggests appropriate meaning of principle of natural justice, 'audi alteram partem' ?

- (1) No man shall be a judge in his own case
- (2) Deciding authority must be impartial
- (3) No man should be condemned unheard
- (4) None of the above

96. व्यक्तिविधीमध्ये खालीलपैकी कशाचा समावेश होतो ?

- (a) वारसा
- (b) निर्वाह
- (c) दत्तक
- (d) विवाह

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे ?

- (1) फक्त (a), (b), (d)
- (2) फक्त (b), (d)
- (3) फक्त (a), (c), (d)
- (4) वरील सर्व (a), (b), (c), (d)

Personal laws include which of the following ?

- (a) Succession
- (b) Maintenance
- (c) Adoption
- (d) Marriage

Which of the statement given above is/are correct ?

- (1) Only (a), (b), (d)
- (2) Only (b), (d)
- (3) Only (a), (c), (d)
- (4) All above (a), (b), (c), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

97. आणीबाणीच्या काळात संविधानाचे खालीलपैकी कोणते अनुच्छेद स्थगित करता येत नाही ?

- (1) अनुच्छेद 14 (2) अनुच्छेद 20 (3) अनुच्छेद 16 (4) अनुच्छेद 19

During emergency the operation of which of the following constitutional Article cannot be suspended ?

- (1) Article 14 (2) Article 20 (3) Article 16 (4) Article 19

98. मानवाधिकारांचे अधिक चांगल्या प्रकारे संरक्षण करण्यासाठी मानवाधिकार संरक्षण अधिनियम, 1993 अंतर्गत खालीलपैकी कोणती प्रणाली उद्घृत केली गेली नाही ?

- (1) राष्ट्रीय मानवाधिकार मंडळ (2) राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग
(3) राज्य मानवाधिकार आयोग (4) मानवाधिकार न्यायालय

For the better protection of human rights, which of the following machinery has not been mentioned under Protection of Human Rights Act, 1993 ?

- (1) National Human Rights Council (2) National Human Rights Commission
(3) State Human Rights Commission (4) Human Rights Court

99. जेव्हा आणीबाणीची उद्घोषणा अंमलात असेल तेव्हा राष्ट्रपतीला आदेशाद्वारे (अनुच्छेद 20 व 21 खेरीज) भारतीय संविधानाच्या भाग तीन अंतर्गत येणारे मूलभूत हक्क, खालील दिलेल्यापैकी कोणत्या अनुच्छेदा अंतर्गत निलंबित करता येतील ?

- (a) 360 (b) 361 (c) 358 (d) 359

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त (2) (b) फक्त (3) (d) फक्त (4) (a) आणि (b) फक्त

The fundamental rights conferred under part III of the Indian constitution, (Except Article 20 and 21), can be suspended during proclamation of emergency by the President under Article

- (a) 360 (b) 361 (c) 358 (d) 359

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (d) only (4) (a) and (b) only

100. राज्याकडून चालविल्या जाणाऱ्या किंवा राज्य निधीतून सहाय्य मिळत असलेल्या कोणत्याही शैक्षणिक संस्थेत कोणत्याही नागरिकास केवळ धर्म, वंश, जात, भाषा या किंवा यापैकी कोणत्याही कारणावरून प्रवेश नाकारला जाणार नाही, असे खालीलपैकी कोणत्या अनुच्छेदात नमूद केले आहे ?

- (1) 26 (2) 29 (3) 28 (4) 27

No citizen shall be denied admission into any educational institution maintained by the state or receiving aid out of state funds on grounds only of religion, race, caste, language or any of them. It is stated under Article

- (1) 26 (2) 29 (3) 28 (4) 27

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

P.T.O.

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र. क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

